

Bilag 3.4. Overblik over data- og videngrundlag

Som grundlag for erhvervsfremmestyrelsens drøftelse af styrkepositioner og spirende områder på møde den 26. juni 2019 er der udarbejdet et overblik over bestyrelsens data- og videngrundlag. Nærværende overblik omfatter:

- Læsevejledning til oversigtsark
- Læsevejledning til performanceoverblik og databaserede indikatorer
- Databaseret performanceoversigt for 10 potentielle styrkepositioner
- Oversigtsark med data og beskrivelse af de 10 potentielle styrkepositioner
- Oversigt over eksisterende klynger og innovationsnetværks relationer til de 10 potentielle styrkepositioner. Oversigten er gengivet som hhv. emneopdelt tabel og en geografisk fordeling på et Danmarkskort.

1. Læsevejledning til oversigtsark

Data for de 10 potentielle styrkepositioner stammer fra det bedst egnede af de erhvervsområder, som IRIS har identificeret.¹ Generelt er der god overensstemmelse mellem den kvalitative beskrivelse af de enkelte områder og det underliggende kvantitative datagrundlag. I enkelte tilfælde er der dog delområder af beskrivelsen, der ikke omfattes af data. Tolkningen af data bør tage højde for dette forbehold. Det er muligt, at delområderne påvirker performance i såvel positiv som negativ retning. Konkret drejer det sig om design (omfatter ikke data for møbler), avanceret produktion (omfatter ikke data for elektronik og elektroniske produkter) og fødevarer (omfatter ikke data for bioressourcer i bred forstand). Arket vedrørende transport, logistik og maritime erhverv omfatter både ”transport og logistik” og ”det maritime” fra analysen af IRIS.

Hvert af de 10 oversigtsark består af seks faste dele:

- **Områdebeskrivelse:** Øverst i venstre hjørne beskrives, hvad erhvervs- og teknologiområdet omfatter med eksempler på vigtige forsknings- og teknologistyrker.
- **Data og performance:** Nederst i venstre hjørne beskrives områdets performance som *status* og *styrke* på udvalgte nøgletal.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

¹ ”Erhvervsmæssige styrkeområder – kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv”, IRIS Group for Erhvervsstyrelsen, 2019.

- *Status* betyder senest tilgængelige opgørelse af nøgletal, jf. nedenstående beskrivelse af performanceoverblik.
- *Styrke* angiver områdets komparative performance for hver indikator sammenholdt med de 25 identificerede erhvervsområder i IRIS' analyse. Dermed vises områdets præstation på de enkelte nøgletal relativt til de øvrige områder. Alle indikatorer er omregnet til tre styrketrin fra ■□□ (lavest) til ■■■ (højst):

Tabel 1. Performancerangering af potentielle styrkepositioner.

Styrketrin	Performance	Visning i performanceoverblik
■■■	Blandt bedst præsterende tredjedel af områderne	
■■□	Blandt områder, der præsterer på mellemste niveau	
■□□	Blandt lavest præsterende tredjedel af områderne	

- **Beskæftigelsesmønster:** Øverst midtfor vises den geografiske fordeling af beskæftigede inden for området (2017-tal).
- **Klyngeplot:** Øverst til højre i et såkaldt klyngeplot vises beskæftigelsesudviklingen (jobvækst), antal fuldtidsårsværk (størrelsen på cirkler) og specialiseringsgraden for området i de enkelte erhvervshuses opland. Specialiseringsgraden angiver erhvervsområdets andel af beskæftigelsen i den givne geografi set i forhold til den samlede andel på landsplan. En specialisering over 1,0 betyder, at erhvervsområdet fylder relativt set mere i det givne opland, end det gør i hele landet.
- **Andre fremtrædende forhold:** Nederst midtfor angives en række andre forhold, der ligger ud over det databaserede videngrundlag:
  - *Øvrig viden om erhvervs- og teknologiområdet:* Angiver opmærksomhedspunkter, der kan påvirke den strategiske prioritering af området, fx via besvarelser på aktørundersøgelsen.
  - *Relaterede klynger og innovationsnetværk:* Angiver aktører i klynge-/netværkslandskabet, der vurderes at relatere sig til området. Nogle klynger eller netværk optræder flere gange, da de vurderes at vedrøre flere af de fremhævede områder.
  - *Bidrag med relaterede strategiske prioriteter:* Angiver, hvilke erhvervshuse, der vurderes at have tilkendegivet beslægtede strategiske prioriteter i deres bidrag til formuleringen af strategien.
- **Danmarkskort:** Nederst til højre vises den geografiske placering af relaterede klyngeorganisationer (hovedsæde) og innovationsnetværk samt bidrag til formulering af strategien med relaterede strategiske prioriteter fra erhvervshusene.

2. Læsevejledning til performanceoverblik og databaserede indikatorer

Det samlede performanceoverblik består af nedenstående 11 nøgletal for de 10 erhvervsområder udvalgt fra bestyrelsens data- og videngrundlag.² Områdernes styrketrin angives med farvegraduering, jf. tabel 1.

Indtjeningsevne og værdiskabelse

På møde d. 13. maj drøftede bestyrelsen evt. inddragelse af områdernes indtjeningsevne som indikator. Med ”indtjeningsevne” henvises til en virksomheds evne til at indtjene et overskud på baggrund af dens omsætning.³ Det opgøres oftest i forbindelse med driftsøkonomisk analyse på enkeltvirksomhedsniveau. På aggregeret niveau for hele erhvervsområder vurderes det, at absolut værditilvækst er et godt nøgletal for indtjeningsevne og en relevant indikator for deres volumenmæssige bidrag til Danmarks samlede værdiskabelse, der udgør grundlaget for fremtidens velstand.

Endvidere vurderes det, at produktivitetsvækst (baseret på produktivitet opgjort som værditilvækst per beskæftiget) og købekraftskorrigeret lønniveau er gode indirekte indikatorer for indtjeningsevne. Begge kan anvendes til at vurdere indtjeningsevne per proxy. Lønniveau indgår i beregningen af konkurrenceevne score, jf. nedenfor.

Endelig er erhvervsområdernes evne til at have mange beskæftigede med en gennemsnitlig høj løn også en relevant indirekte indikator for den samfundsmæssige værdiskabelse, herunder via skatteindtægter fra de beskæftigedes lønindkomst. Hertil kommer bl.a. selskabsskatten fra en andel af virksomhederne inden for hvert område.

Ud fra ovenstående overvejelser fremhæves tre indikatorer:

1. *Værditilvækst*: Værditilvækst approksimeret med virksomhedernes samlede salg fratrukket køb (2014-2016).⁴
2. *Produktivitetsvækst*: Angiver gennemsnitlig produktivitetsvækst i perioden 2014-2016 opgjort som værditilvækst per beskæftiget.
3. *Afledte væksteffekter (multiplikator)*: Størrelsen af den afledte multiplikatoreffekt på den indenlandske efterspørgsel. Jo højere tal, jo større afledte effekter af vækst inden for området. Fx betyder en multiplikator på 1,73 for fødevarer en direkte afledt effekt på den indenlandske efterspørgsel på 1,73 mio. kr., hvis fødevarerproduktionsværdien øges med 1 mio. kr.

International konkurrencekraft

4. *Konkurrenceevne score*: Angiver ved international sammenligning et proxy-mål for områdets komparative konkurrencefordel. Områdets score udregnes

² Indikator nr. 1-9 findes i analysen fra IRIS ”Erhvervsmæssige styrkeområder – kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv”, mens nr. 10-11 er beregnet af sekretariatet på baggrund af analysen fra IRIS ”Danske styrker inden for forskning, teknologi og uddannelse – og deres betydning for vækst og erhvervsudvikling”.

³ Tolkningen af indtjeningsevne opgjort via regnskabsstatistiske oplysninger (fx bruttofortjeneste, overskudsgrad eller egenkapitalens forrentning) vurderes at være for usikker til, at det anbefales at inkludere i data- og videngrundlaget, da oplysningerne ikke omfatter alle relevante virksomheder inden for de identificerede erhvervsområder pga. forskellige indberetningskrav relateret til de enkelte virksomhedsklasser.

⁴ Enkelte virksomheder med enten meget høj eller lav værditilvækst kan skævvride billedet af værditilvæksten inden for et erhvervsområde. For at minimere effekten af de ekstreme tilfælde er virksomheder i nederste og øverste percentil fjernet fra opgørelsen.

som det geometriske gennemsnit på baggrund af landenes gennemsnitlige lønniveau (PPP-justeret) og specialiseringsgrad. Landene rangeres på baggrund af scoren, så en lav score betyder en høj placering, jf. IRIS' analyse for yderligere forklaring af metode.

5. *Andel eksporterende virksomheder*: Hvor mange af områdets virksomheder, der gennemsnitligt eksporterer til udlandet (2014-2016).
6. *Andel af samlet eksport*: Værdien af områdets eksport som gennemsnitlig andel af værdien af Danmarks samlede eksport (2014-2016).

Vækst- og udviklingspotentiale

7. *Andel innovative virksomheder*: Hvor mange af områdets virksomheder, der gennemsnitligt er innovative (2014-2016).
8. *Andel FoU-aktive virksomheder*: Hvor mange af områdets virksomheder, der gennemsnitligt er aktive inden for forskning og udvikling (2014-2016).
9. *Andel vækstvirksomheder*: Hvor mange af områdets virksomheder, der gennemsnitligt er vækstvirksomheder (2014-2016).⁵

Forsknings- og videnmiljøer

10. *Samarbejdsprojekter i F&I-ordninger inden for danske forskningsstyrker*: Gennemsnitligt antal samarbejdsprojekter pr. år under statslige forsknings- og innovationsordninger inden for de danske forskningsstyrker, der identificeres i analysen af forskning, teknologi mv. (2013-2017).
11. *Patentansøgninger inden for danske teknologistyrker*: Gennemsnitligt antal patentansøgninger pr. år inden for de markante og moderate danske teknologistyrker, der identificeres i analysen af forskning, teknologi mv. (2012-2017).

---

⁵ En vækstvirksomhed har både tre år i træk haft en gennemsnitlig årlig vækst på min. 20 pct. i antal fuldtidsansatte og min. fem fuldtidsansatte ved vækstperiodens begyndelse.